

UN EXEMPLU DE BUNĂ PRACTICĂ - ASOCIAȚIA CALVA DIN ȘEICA MARE, SIBIU

Este un exemplu de asociere cu succes. În 2009, crescătorii de rumegătoare mici din zona Podișului Hârtibaciului au ajuns la concluzia că, pentru a-și promova interesele cel mai bine ar fi să se asocieze în vederea creșterii capacității de negociere cu autoritatea publică în realizarea contractului de concesiune, dar și pentru a rezolva problemele fermierilor legate de ameliorarea raselor, sănătatea reproducerii, asigurarea nutrețului și a furajelor sau încheierea de contracte pentru valorificarea produselor.

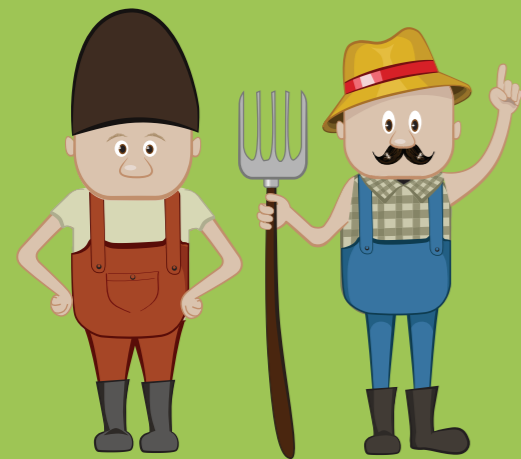
În iunie 2009, 11 crescători de animale din Șeica Mare s-au întrunit și au constituit asociația, căreia i-au pus numele Calva, după râul care leagă satele (Petiș, Buia, Stenea, Michindoala, Boarta, Șeica Mare) din care fac parte membrii asociației. Conducerea Asociației este asigurată de Adunarea Generală, iar conducerea executivă este asigurată de Consiliul Director, format din 7 membri. Asociația beneficiază de consultanță și consiliere din partea Fundației ADEPT, organizație non-guvernamentală care urmărește dezvoltarea rurală durabilă. Asociația, prin membrii ei, deține 14.000 oi și 500 capre, pentru care au închiriat de la Comuna Șeica Mare 943,4 ha pășune, din care 243 ha sunt în al doilea an de conversie la agricultura ecologică. Toată suprafața este înscrisă la APIA

ca pășiște care respectă condițiile de agro-mediu și de bune practici agricole și de mediu, condiții prin care Asociația beneficiază de subvenția de 124 €/ha (plata de agro-mediu pentru întreținerea pășiștilor).

Pentru eficientizarea și ușurarea muncii fermierilor, membrii trebuie să achiziționeze o serie de mașini și utilaje: un tractor John Deer, un plug cu patru brazde, cultivator, fertilizator, balotieră, cupă de săpat șanțuri, o mașină de teren 4x4, remorcă pentru mașină și remorcă de transport animale, două tocători pentru tocat biomasa rezultată din curățatul pășunii, un tractor de 60 de cai, o lamă pentru nivelat și amenajat căile de acces.

Tot cu banii din subvenții au curățat pășunea, au realizat trei adăpători pentru animale pe pășune și trei băi pentru tratarea animalelor și au achiziționat un imobil în care se va amenaja o unitate de procesare a laptelui propriu. Dosarul de autorizare a fost înaintat către Consiliul Județean Sibiu, pentru o unitate care va procesa 3000 l lapte/24 ore. În prezent Asociația vinde între 20.000 și 30.000 l lapte pe lună, la preț minim de 2,3 Ron/litru.

Președintele Mihai Stănilă este optimist și are planuri de viitor - să crească numărul de animale, să închirieze teren până la 2000 ha, să facă mai multe adăpători și băi pentru animale, etc.

UNDE-I UNUL, NU-I PUTERE,
UNDE-S DOI PUTEREA
CREȘTE.

Editor: PROPARK Fundația pentru Arii Protejate, Brașov, februarie 2016

Publicație apărută în cadrul proiectului "DEZVOLTAREA ECONOMICĂ A ZONELOR AGRICOLE CU VALOARE NATURALĂ RIDICATĂ", proiect co-finanțat printr-un grant din partea Elveției prin intermediul contribuției elvețiene pentru Uniunea Europeană extinsă. Această publicație nu reprezintă neapărat poziția oficială a guvernului Elveției. Responsabilitatea pentru conținutul materialului aparține organizației Propark-Fundația pentru Arii protejate.

Echipa elaborare materiale: Cosmina Dinu, Istvan Szabo, Alina Alexa
Design și tipar: Afaceri Prosper SRL
www.swiss-contribution.ro
www.propark.ro

ÎMPREUNĂ SAU NU? MIC ÎNDRUMAR DE ASOCIERE

Noul Program Național de Dezvoltare Rurală (2014-2020) propune 2 măsuri pentru stimularea asocierii producătorilor agricoli (măsurile 9 și 16). Se consideră că asocierea poate ajuta la realizarea de exploatații agricole viabile, rentabile, rezistente la concurență și eficiente în accesarea de fonduri financiare. Vom explora aceste aspecte pe scurt în materialul de față.

DE CE SĂ NE ASOCIEM? CÂTEVA ARGUMENTE:

- pentru a ajuta în aprovizionarea cu materii prime
- pentru a ajuta în procesarea și standardizarea produselor
- pentru a ajuta în utilizarea eficientă a utilajelor
- pentru a îmbunătăți marketingul și vânzările,
- pentru realizarea și valorificarea de produse specifice terenurilor cu valoare naturală înaltă (HNV) sau de produse meșteșugărești,
- pentru dezvoltarea comunității,
- pentru protejarea producătorilor etc.

”DACĂ TOATE ASOCIAȚIILE AR FI COMUNISTE, ATUNCI 90% DIN VESTUL EUROPEI AR FI COMUNIST, DAR DE FAPT ASOCIEREA-I MOTIVUL PENTRU CARE AGRICULTORII DIN VEST AU UN TRAI MAI BUN ȘI NU DIMENSIUNEA SUBVENȚIILOR”

(DACIAN CIOLOȘ)

CARACTERISTICI ȘI DIFERENȚE ÎNTRE PRINCIPALELE FORME ASOCIATIVE LEGAL CONSTITUITE

	GRUPURI DE PRODUCĂTORI	COOPERATIVA	ASOCIAȚIA
ACTUL NORMATIV	OG 37/2005	Legea 566/2004	OG 26/2000
ACT CONSTITUTIV ȘI STATUT	Sunt obligatorii	Sunt obligatorii	Sunt obligatorii
MEMBRII	Producătorii agricoli și silvici organizați în societăți comerciale, societăți agricole sau în orice alte forme de asociere în agricultură	Persoane fizice, persoane fizice autorizate și persoane juridice	Persoane fizice sau/și juridice
CONTRIBUȚIE	În funcție de forma juridică aleasă	Teren Animale Utilaje, aport capital social (bani, natură)	Cotizație de membru Muncă voluntară Cunoștințe
PATRIMONIUL/CAPITAL SOCIAL	În funcție de forma juridică aleasă	Capitalul social – minim 500 RON, cooperativele de gradul 1 (formate din persoane fizice) și 10000 Ron cooperativele agricole de gradul 2 (formate din persoane juridice constituite din cooperativele de gradul I, în majoritate, sau persoane fizice și juridice)	Patrimoniu inițial – cel puțin un salariu minim brut pe economie
DISTRIBUȚIA/UTILIZAREA VENITURILOR	În funcție de forma juridică aleasă	Se pot distribui membrilor	Nu se distribuie la membrii
RESURSE FINANCIARE	În funcție de forma juridică aleasă	Aport la capitalul social, profitul din activitatea cooperativei, surse din sistemul financiar-bancar, al creditului agricol și altele asemenea; taxele de înscriere plățite de membrii cooperatori, donații, sponsorizări, subvenții, granturi, fonduri nerambursabile, etc	Cotizațiile, dobânzile și dividendele; veniturile din activități economice directe, donații, sponsorizări sau legate; resurse de la bugetul de stat sau de la bugetele locale, alte venituri
PARTICIPARE LA DECIZIE	În funcție de forma juridică aleasă	Adunarea generală Vot/ membru	Adunarea generală Nr de voturi/membru pot fi diferențiate
ORGANIZARE	a)Adunarea Generală (AGA); b)Consiliul Director (CD); c) cenzori	a) Adunarea Generală; b) Consiliul Director; c) cenzori	a)Adunarea Generală; b)Consiliul Director; c)cenzorul sau, după caz, comisia de cenzori
ECHIPĂ DE ADMINISTRARE	Nu este obligatorie	Nu este obligatorie	Nu este obligatorie

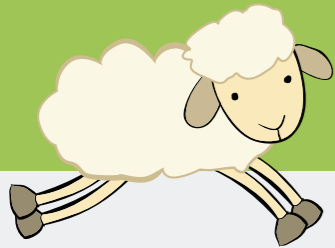
În timp ce asociația, fundația și federația sunt ONG-uri, cooperativa desfășoară activități economice și trebuie înscrisă la Oficiul Registrului Comerțului

Având în vedere prevederile OG nr. 37/2005 privind recunoașterea și funcționarea grupurilor și organizațiilor de producători pentru comercializarea produselor agricole și silvice, formele asociative menționate anterior pot fi recunoscute ca grupuri de producători. Grupurile de producători sunt persoane juridice cu scop lucrativ și gestiune economică proprie și asociații de fermieri care comercializează la comun produsele obținute. Aceste grupuri asigură producția planificată și adaptată cererii pieței, conform condițiilor de calitate și cantitate. De asemenea, promovează aprovizionarea și plasarea pe piață a produselor obținute de membrii lor. Grupului îi revine sarcina de a optimiza costurile de producție, de a stabili prețurile la producător și de a promova utilizarea practicilor de cultivare, a tehnicilor de producție și a practicilor de gestiune a deșeurilor care să nu dăuneze mediului înconjurător.

CUM FUNCȚIONEAZĂ O COOPERATIVĂ?

Sunt 2 documente principale care organizează activitatea Cooperativei
Statutul – Conținutul statutului este stabilit prin actele normative, iar aspectele specifice trebuie stabilite de membrii fondatori de comun acord. Statutul poate fi modificat la propunerea membrilor, în funcție de necesitățile organizației sau determinate de alți factori, modificări care trebuie aprobate și aprobate de Adunarea Generală. Pentru a reduce riscurile de neînțelegeri în cadrul organizației, se recomandă ca, pe lângă cele prevăzute în lege, să se precizeze clar în Statut și următoarele aspecte: cine poate fi membru, condiții în care se exclud sau se sancționează membrii, sancțiuni pentru membrii, cum se iau

deciziile, ce decizii se iau în AG, în CD – altele decât cele prevăzute de lege, ce tipuri de activități poate derula asociația.
Regulamentul de Ordine Interioară (ROI) - Documentul care detaliază și clarifică modul în care funcționează organizația, modul în care interacționează diversele structuri și sarcinile pe care le au persoanele cu rol de decizie și control în organizație. Funcționarea asociațiilor și cooperativelor depinde de câteva structuri organizatorice specifice:

STRUCTURA	ORGANIZARE	ROL
ADUNAREA GENERALĂ (AGA)	Este constituită din toți membrii	este reprezentantul intereselor membrilor, ca urmare are rol de decizie în toate problemele majore legate de organizație, respectiv: în problemele strategice, legat de conducerea (Comitetul Director) și bugetul organizației, etc. Nu poate și nu ar trebui să ia decizii legate de administrarea activităților zilnice.
CONSILIUL DIRECTOR	Membrii din organizație, aleși de AGA. Experți externi acceptați de AGA	este cel care trebuie să se asigure între două Adunări Generale că strategia organizației este realizată. Este împuternicit de Adunarea Generală să ia anumite decizii – trebuie definit clar ce putere de decizie are. Supraveghează activitatea directorului executiv. Poate avea un președinte ales de Adunarea Generală, care este și președintele organizației. Însă președintele nu poate lua decizii decât împreună cu Consiliul Director și numai dacă Adunarea Generală îi permite acest lucru. Consiliul Director analizează activitatea echipei de administrare și raportează Adunării Generale.
CENZORII SAU COMISIA DE CENZORI	Sunt experți contabili care se asigură că managementul financiar al organizației este corespunzător.	trebuie să sesizeze din timp neajunsurile în contabilitate, dar, în același timp, să se asigure că resursele financiare sunt alocate în mod corespunzător, în funcție de prioritățile organizației (acest lucru ține de deciziile interne și nu numai de respectarea legislației). Cenzorul nu ar trebui să substituie auditorul (care verifică corectitudinea operațiunilor financiare din punct de vedere legal).
ECHIPA DE ADMINISTRARE (ADMINISTRATOR)	Echipa de implementare, angajați ai organizației	este de obicei condusă de director sau directorul executiv și este responsabilă pentru managementul de zi cu zi al organizației și implementarea planului de lucru. Directorul se numește de către Consiliul Director și are responsabilitatea echipei, respectiv a tuturor activităților și a managementului financiar al organizației. Directorul are drept de decizie doar în probleme legate de managementul echipei și de activitatea de zi cu zi. Nu are drept de decizie în probleme strategice, face doar recomandări către Consiliul Director pentru decizii.
SISTEMUL DE DECIZIE		
<ul style="list-style-type: none"> • fiecare membru deține un vot sau • nr de voturi/membru stabilit în funcție de cuantumul cotației • deciziile se iau de obicei cu o majoritate simplă (50%+1 vot) din totalul membrilor prezenți sau cum se decide la scrierea statutului 		

DE REȚINUT!

ROLUL GRUPURILOR DE PRODUCĂTORI DEVINE TOT MAI IMPORTANT. DE EXEMPLU, PE ACTUALA PERIOADĂ DE PROGRAMARE S-AU MODIFICAT CONDIȚIILE DE ACCESARE A SUBVENȚIILOR PE PAJIȘTI – PENTRU A LE PUTEA OBȚINE, AGRICULTORII VOR TREBUI SĂ APLICE ORGANIZÂNDU-SE ÎN COOPERATIVE ȘI NU ÎN ASOCIAȚII CUM AU FOST PÂNĂ ACUM, ÎNTRUCÂT CONDIȚIA NOU INCLUSĂ ÎN POLITICA AGRICOLĂ COMUNĂ ESTE CEA DE ACORDARE A SUBVENȚIILOR "FERMIERILOR ACTIVI", ADICĂ CELOR CARE AU O FORMĂ JURIDICĂ DE ORGANIZARE A ACTIVITĂȚII ECONOMICE CU PROFIL AGRICOL (TREBUIE SĂ FIE ÎNSCRIȘI CU UN COD CAEN PE AGRICULTURĂ). PE ACEST SUBIECT VOR APĂREA MODIFICĂRI PÂNĂ ÎN MARTIE /APRILIE 2016!!!

AVANTAJELE ȘI DEZAVANTAJELE ASOCIERII

AVANTAJE

Asociindu-ne putem:

- influența deciziile de la nivel mai înalt sau al instituțiilor din domeniile relevante,
- proteja mult mai bine interesele comune,
- accesa finanțări care nu sunt disponibile pentru persoane fizice,
- realiza schimburi de bune practici și informații, transfera rapid cunoștințe
- avea acces la planificarea politicilor naționale, UE, a strategiilor de dezvoltare locale, regionale

O serie de activități pot beneficia foarte mult de pe urma asocierii, cum ar fi de exemplu:

- managementul terenului în comun, de exemplu cositul în asociere;
- aprovizionarea cu semințe, materii prime, etc.
- procesarea și standardizarea produselor
- posibilitățile de diversificare a produselor sunt mult mai mari.
- promovarea produselor comportă costuri care sunt greu de suportat individual
- în cazul marketingului și valorificării produselor, asocierea aduce avantaje la negocieri, permite realizarea mai ușoară a cererilor legate de cantități și calitate. Asociațiile pot astfel respecta mai bine condițiile impuse de industria de prelucrare și vânzări, utilizarea și întreținerea utilajelor în comun;
- închiriere spații de producție; achiziții echipament construcție depozite, silozuri – în lipsa acestor spații producătorii au pierderi enorme la vânzare din cauza lipsei spațiilor, reprezentare în relația cu terții (autorități, furnizori, firme de achiziții, etc.) capacitatea de negociere crește în mod semnificativ.

Important! Beneficiile pot apărea în timp relativ scurt, dar de obicei se văd doar în timp. Uneori nu sunt foarte vizibile, dar în acest caz se recomandă ca periodic să se răspundă, împreună cu membrii asociației, la întrebarea: cum ar fi fost fără Asociație?

DEZAVANTAJE

Reducerea puterii decizionale individuale;

- Se cedează parte din putere către reprezentanții organizației – odată deciziile luate, individul trebuie să le accepte, chiar dacă nu a fost de acord cu ele;
- Individul pierde din independență
- Dependența de solidaritatea celorlalți – proverbul "Toți pentru unul și unul pentru toți" poate fi aplicat la propriu. De exemplu, dacă asociația livrează lapte, laptele falsificat de o singură persoană poate strica tot laptele și duce la probleme majore de încredere cu achizitorul.
- Pot exista costuri legate de asociere pe care trebuie să le acopere membrii. Acestea de obicei sunt mici, dar trebuie clar prezentată membrilor posibilitatea apariției lor și trebuie să fie întotdeauna bine justificate pentru a nu provoca nemulțumiri
- Poate fi necesară contribuția voluntară sau în natură la asociere fără a avea în mod necesar avantaje individuale directe din asta